

տօնով, այլ մոլեռանդ թուրք տարրի խոչընդոտներուն չհանդիպելու համար այդ կեղծ աշուտան տակ եկած էր «Հայութեան անկախութեան հիմունքը գնելու» և կը հաստատար որ ան պիտի մնար այնտեղ պահպանելու ժողովուրդը մինչև «Հայկական Ինքնառութեան» մը հաստատուին, որ շատ երկար ժամանակի չէր կարծէր, յաջորդ գարնան իսկ վարդերով պիտի պսակուէր, և զոգեղմայլ տեսիլքներու տիեզերքի մը մէջ էր թաղուած գիւղացիին և կը լսէր, կը տեսնէր եւ կը տարածայնէր որ այդ ձմեռանային եղանակին մէջ իսկ արգէն ոռոսական բանակ մը սահմանը անցած, կաթնաին լեռան մէջ ժամանակին կը տղատէր, կը հաստատուէին որ այդ բանակէն վաշտ մը այսինչ գիւղեր Տ. հայաբնակ գիւղին է եկած, կանչած է դիւղին քահանան եւ առաջնորդ Հայրու մը միջոցաւ յայտնած իրենց նպատակն ու թեթեւ ընթերցմը մը ընելէ յետոյ կրկին լեռը քաշուած է և Միւս կողմէն ալ անգլիական եւ ֆրանսական բանակները մտած են Տիգրանակերտ եւ հետզհետէ ներսերը կը յառաջանան Ժամատեանն ալ խուժ մը ոռոսաստանցի կտրիճներու գլուխը անցած Գրգուռ լեռան մէջ է բոյն գրած, երբեմն երբեմն Մայր Սեւ լեռները կ'անցնին, Պըրս-ձիւա (Բարձր-Սալ) կուգայ, թուրքի զիտուողութեան կը տեղեկանայ եւ ապա իր բնական ամբարտակներու մէջ կը քայտէ և Նեղեռնայինակ անհամար նախապատրաստութիւններ կը հաստատէր ժողովուրդը իր աղատութեան համար և Ուսայ քաղցր պաշտոնութեան տակ պանդխտի տէրերը միւթթարական նամակներ կը զրէին իրենց պանդխտին խորհրդաւոր նախապատու թիւններով կը յայտնէին իրենց ներկայ յուսով վիճակն ու փայլուն պապան եւ կը հրաւերէին վերադառնալ եւ արօրի ժաճը ձեռք տանել և Խոստովանիմ որ ես ալ չիճաճ տի-

րող ընդհանուր իրարանցումէն հետեւեալ խորհրդաւոր նամակը գրեցի և Պոլիս գտնուող մէկ բարեկամին, կամեալով նկարագրել երկրին զրուծութիւնը, —

Աղջիւ բարեկամ... այս տարի հոս կը տրէ անտոլոր եղանակ մը և Քրդական առածը այս երկրին համար ալ կը կատարուի «տեհէ քեանուն, բոժպէէ իւ տա սօսուն ու պէյպուն» (յուսուարի տասին, արեւը դարձաւ զէպ ի ոստը ու պէյպուն: Իբաւ որ այս ընթացքով, քանի մը օրէն, մեր երկիրը «սօսուն» ու «պէյպուն» ծաղիկներով ծածկուած կարիք է տեսնել և Հարկ չկայ աւելցնել որ այս վաղաթաւմ ծաղիկներուն անմիջապէս կը յաջորդեն մահուանակն ու վարդը պապ հաճելի «անթաւմ» և մանրերը ծլած են արդէն եւ մարդս կրնայ այժմէն անոնց մոյգ-կապոյտ գոյնի մէջ կարգալ պապալայ բարօրութիւնը և Մաշեցուցիլ սովը թէեւ դեռ կը տիրապետէ, բայց այդ ուշինչ չկրնար վատեցնել ժողովուրդին և յայնչ լով լիութիւն խոստացող ցարժին ան աւելի եւ աւելի կը զօրանայ ծանրացող պատուհասին զէմ և Մեր Տիքով Խօսքն ալ պէտք է կատարուի «Ո՛ր միայն հացիւ կեցցէ մարդ այլ եւ բոնիւն Աստուծոյ և Աստուծոյ «բան»երէն մին ալ Յոյսն է և Վաղուան բարեկեցութեան յուսով է որ կը սնանի այժմ ժողովուրդը և Մենք շատ հանգիստ ենք, չնորհի մեր ամենողորմ (??!) կայսեր՝ կատարաւ անդորրութիւն կը տրէ »

Թէ բարեկամս ինչքան բան հասկցաւ նամակէս ինձ անյայտ կը մնար դառնամ թուրք պաշտօնէից ետանդուն գործունէութեան որուն ականատես եմ եղած և

107504

(Շարունակելի)

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐ

«Տէյլի Նիւզ»ի Կ. Պոլսոյ թղթակիցը կը հեռագրէ 20 սեպտ. թուականով. — «Պոլսոյ մէջ լուր կը պարփի որ Ֆրանսա զինուորսը կ'ընէ Պետութիւններուն, որպէս զի տակնական երեւ մուտքը միջազգային յանձնախումբի մը հսկողութեան ներքեւ առնուր և Պոլսոյ աղիւսիկ թուրքերուն կարծեք այն է որ եւրոպական հսկողութիւնը լաւագոյն է քան գործիւն արգի վիճակը և եւրոպացիք կը մտածեն թէ ասի շատ լաւ բան մը կ'ըլլայ Տաճկաստանի համար և